

Update Identificatie januari 2008

Deze update omvat een aanvulling op de brochure 'Identificatie' die in juli 2005 werd uitgegeven en bijna toe is aan de vierde druk (zie boekenoverzicht op www.jaapspaans.nl). De vele voordelen van de computer worden door mij niet ontkend. Aan mijn publicaties ligt wel de gedachte ten grondslag, dat de rol van de computer in de samenleving steeds dominantier wordt en dat er onvoldoende bezinning plaats vindt op de ethische en levensbeschouwelijke nadelen. Achter ieder deelonderwerp zijn diverse bronnen opgenomen ter onderbouwing. **Om 'zweverigheid' te voorkomen worden zowel christelijke als seculiere bronnen vermeld.**

De aanvulling heeft betrekking op de volgende onderwerpen:

- *Biometrie (identiteitsfraude)
- *Rfid-chiptechnologie
- *Persoonsregistratie/Informatieverwerking/Betaalverkeer/Identificatie
- *Brief aan der Postbank met klacht over de wijze waarop deze bank digitaal bankieren stimuleert, zonder te wijzen op de veiligheidsrisico's
- *Ingezonden brief in het Nederlands Dagblad n.a.v. het feit dat er is gewroet in het verleden van Wereldbankmanager Wijffels
- *Diversen/ethiek/excessen

Biometrie

--**Identiteitsfraude** is een groeiend probleem in een wereld die in hoog tempo digitaliseert. Er wordt steeds vaker op afstand gecommuniceerd bijvoorbeeld bij financiële transacties en velen hebben de virtuele wereld betreden. Het begrip **authenticiteit** speelt een centrale rol. Ben jij wie je zegt te zijn? Het begrip is afgeleid van het woord 'authentiek' dat staat voor 'gelijk aan het origineel' 'echt en daardoor betrouwbaar'. Wie zich als een ander voordoet is een digitale faker las ik onlangs Bij criminaliteit en terrorisme is er vaak sprake van look-alike fraude. Doordat het aantal excessen op dit gebied toeneemt, is er een groeiende behoefte aan betrouwbare identificatie/authenticatie. **In het verlengde daarvan neemt de behoefte aan moderne identificatiesystemen op basis van biometrie en chiptechnologie toe.**

--De minister van Binnenlandse Zaken heeft aangegeven meer 'slimme camera's' in te zetten. Deze camera's registreren gedragskenmerken zodat tijdig kan worden ingegrepen. Tevens kan door middel van gezichtsherkenning identificatie van personen plaats vinden. De voordelen zijn evident. **Echter, controle kan plaats vinden zonder dat een betrokkene dat weet.** Binnen enkele jaren kunnen mensen overal worden geïdentificeerd met behulp van deze camera's, bijvoorbeeld in winkelcentra of de openbare weg. Fascinerend is dat 2 berichten op 1 dag over de effecten van cameratoezicht elkaar tegenspreken.

--Op 28 juli 2007 werd het nieuwe stadion van de Haagse voetbalclub ADO geopend. . Het stadion is 'klaar voor de toekomst' en werd omschreven als 'het best beveiligde stadion van Europa. In het verleden was er veel agressie van hooligans en strijd tussen supporters van verschillende clubs. Door een nieuw systeem van biometrische gezichtsherkenning, kunnen ongewenste personen gemakkelijk worden geïdentificeerd en uit het stadion geweerd.

--In navolging van Londen zullen in New York grootschalig 'smart surveillance camera's' worden geplaatst. Slimme camera's (kunnen) werken op basis van biometrische gelaatsherkenning, waardoor bijvoorbeeld terroristen of criminelen gemakkelijker kunnen worden opgespoord. Nadeel is dat controle kan plaats vinden zonder dat een persoon het weet, waardoor er **een bewegingsbeeld** van mensen kan ontstaan.

Bronnen:

Dagblad De Pers, 2 augustus 2007. 'Jongeren doorzien de digitale faker'.

De Telegraaf, 28 juli 2007: 'Ter Horst wil slimme camera meer inzetten'.

Website Ministerie van BZK: 'Ter Horst pleit voor inzet slimme camera's'.

De Staatscourant, 30 juli 2007: 'Ter Horst wil slimme camera's meer inzetten' en 'Effect cameratoezicht op toename van veiligheid nog niet duidelijk'.

Dagblad Metro, 30 juli 2007. 'Klaar voor de toekomst'.

www.biometrie.pagina.nl

www.cnn.com n.a.v. een tv-uitzending over de installatie van een 'camera surveillance system' in New York, 23/10/2007.

Rfid-chiptechnologie

--De overheid moet snel duidelijk maken of het wenselijk en effectief is om Rfid-chiptechnologie als opsporingsmiddel te gebruiken. Dat stelt het Rathenau-instituut, dat de maatschappelijke effecten van technologie onderzoekt in oktober 2007. Betreft vooral het paspoort en de OV-chipkaart, waarvan de gegevens die in de chip zijn opgenomen centraal worden opgeslagen en uitstekend geschikt zijn voor opsporingsdoeleinden.

Foto rechts: Steeds meer huisdieren worden gechipt. Het systeem functioneert goed. Foto uit een brochure over registratie van dieren.

--Voor het reizen met honden, katten en fretten binnen de Europese Unie gelden sinds 3 juli 2004 de volgende eisen:

Alle honden, katten en fretten hebben een EU-paspoort nodig als zij op reis gaan naar het buitenland. De Nederlandse versie van het EU-paspoort wordt

Oude en moderne informatiedragers. Doel is hetzelfde. Gegevens registreren op of in het lichaam.

uitgegeven door de dierenarts. Eigenaren zijn verplicht een identificatie, (chip of tatoeage), bij hun dier te laten aanbrengen. Vanaf 2011 moeten honden een onderhuidse chip hebben. Dat is een van de plannen van minister Verburg (LNV) en waarover 12/10/07 in het kabinet werd beslist. Chippen en registreren van honden heeft volgens de minister veel voordelen. Vermiste dieren kunnen sneller worden opgespoord. Eigenaren die

dieren verwaarlozen kunnen worden aangepakt. Maar er kan bijvoorbeeld ook mee worden aangetoond welke fokkers gedragsgestoorde, agressieve of zieke honden verkopen.

Bronnen:

De Staatscourant, 17 oktober 2007. 'Duidelijkheid nodig over RFID als opsporingsmiddel'.

Persbericht Ministerie van LNV van site gehaald 12/10/07 en persbericht min. Algemene Zaken Besluiten Ministerraad, 12/10/07. NOS-journaal 8 en 9/10/07.

www.rfid.pagina.nl

Persoonsregistratie/informatieverwerking/betaalverkeer/Identificatie

--In Assen is een nieuwe vestiging van Albert Heijn geopend. Met behulp van een **handscanner die aan het winkelwagentje wordt bevestigd** kunnen producten door de klant zelf worden gescand. Vervolgens kan bij een betaalpaal worden afgerekend door middel van de chipknip of een pinpas. **Voordelen? Jazeker.** Je kunt als klant direct zien of het bedrag op het product klopt en het totaalbedrag. Het is efficiënt en veilig. De hoeveelheid contant geld bij supermarkten zal afnemen en daarmee het risico op overvallen. **Nadelen? Jazeker.** Na de lokettiste bij de bank en bedrijven als de NS dreigt nu ook de caissière bij de supermarkt te verdwijnen. De samenleving wordt nog onpersoonlijker. **Aangezien met chip of pinpas wordt afgerekend, is het mogelijk dat amining toe te passen, oftewel koopgedrag van klanten te koppelen aan een persoon/postcode en daaruit conclusies te trekken.** Ik verwacht dat de introductie van dit soort supermarkten net zo snel zal verlopen als de invoering van de zelftankstations. We weten straks niet beter meer. Dat de samenleving

onpersoonlijker wordt bleek ook uit onderzoek, waarvan de resultaten medio juli 2007 bekend werden gemaakt. Steeds meer ondernemers **mijden persoonlijk contact** met de consument/cliënt en verschuilen zich achter 0900 nummers en websites waarop de mogelijkheid om contact te maken nagenoeg ontbreekt.

--Onder zware druk van de president heeft het Amerikaanse congres ingestemd met een wijziging van het omstreden afluisterprogramma van terreurverdachten. De VS mag mails inzien en telefoongesprekken afluisteren in andere landen zonder rechterlijke toestemming, als de verbinding via de VS verloopt. D66 stelde hierover kamervragen. 'De VS kan ons onbegrensd afluisteren, zonder dat wij enige rechtsbescherming of democratische invloed hebben. Wij kunnen hierover immers niet stemmen' meldde europarlementslid Sophie in 't Veld.

--Moderne dossiertechnologie zoals het elektronische patiëntendossier en elektronische kinddossier zullen de komende jaren massaal worden ingevoerd. De voordelen zijn evident. Wie bewusteloos een ziekenhuis wordt binnengereden, heeft er baat bij dat een behandelaar over relevante informatie beschikt. Daarmee kunnen levens worden gered, tragedies voorkomen. In de jeugdzorg doen zich vele excessen voor en zowel vanuit de overheid als de zorgsector wordt aangedrongen op tijdige signalering van problemen bij kinderen en snel ingrijpen in probleemgezinnen. De medaille heeft echter ook een keerzijde. Wie selecteert de informatie, bijvoorbeeld op scholen of consultatiebureaus en bepaalt wat er in het dossier komt? Hoe is de beveiliging van deze dossiers, wie heeft er toegang tot de dossiers en wanneer worden deze vernietigd (18 of 23 jaar is nog volop in discussie), zodat cliënten/jongeren niet hun hele leven worden achtervolgd door belastende informatie uit een dossier? Hetzelfde geldt voor informatie over psychiatrische diagnoses die dienen te worden verstrekt aan zorgverzekeraars, om te bepalen voor welke vergoeding / behandelingsduur een cliënt in aanmerking komt. **Gezien de grote gevolgen die informatiemisbruik voor burgers kan hebben, is het duidelijk dat er optimale wettelijke waarborgen moeten komen, om de privacybelangen van groepen veelal kwetsbare burgers te behartigen.**

--Het NOS-journaal opende op een dag in oktober 2007 met het Elektronisch Kinddossier omdat er de bewuste dag een kamerdebat over was gepland. Minister Rouvoet kwam voor een dilemma te staan. De noodzaak van tijdige onderkenning van problemen in gezinnen en de preventie die daarvan kan uitgaan is evident.

Als elektronische dossiers echter voor iedere stagiaire bereikbaar worden en het systeem van identificatie maar vooral authenticatie gaten vertoont, zal/kan dat grote gevolgen hebben voor de persoonlijke levenssfeer. Het zijn moeilijke afwegingen, zeker voor christelijke politici.

--Een veel gebruikte zoekmachine blijkt een persoonlijk profiel op te maken van de gebruikers. Onlangs werd in een actualiteitenrubriek op televisie, terecht, de vraag gesteld of men niet teveel te weten komt over personen en de informatie voldoende wordt beschermd? De Europese privacytoezichthouders besloten in

juli 2007 om een onderzoek naar zoekmachines op te starten. Gelukkig spelen veel organisaties in op de nieuwe situatie. Zo worden er bij de politie in de opleiding en bij cursussen gebruik gemaakt van zogenaamde integriteitsdilemma's. Wat doe je als agent wanneer een collega informatie vraagt over zijn buurman, waarmee hij een conflict heeft over een erfafscheiding? Hoe ga je zelf of als organisatie om met een informatievoorsprong? Informatiebeveiliging wordt gelukkig steeds vaker betrokken bij het onderwerp integriteit. Steeds meer organisaties werken serieus aan informatiebeveiligingsnormen en leggen deze vast. Helaas blijven de kerken achter. Ook daar zou informatiebeveiliging een punt van bezinning moeten zijn. In dossiers van kerken ligt immers veel (gevoelige) informatie opgeslagen, bijvoorbeeld over pastoraat. Ambtsdragers hebben een geheimhoudingsplicht, maar hoe zit het als hun termijn er op zit? Het onderwerp 'computerisering' wordt overigens genegeerd door de meeste kerken. Onlangs kwam ik een nieuw begrip tegen 'makelaar in informatie'. We moeten er maar aan wennen, want het is tekenend voor de snelle ontwikkelingen in onze informatiesamenleving.

--Na een lang debat heeft de Eerste Kamer op dinsdag 10 juli 2007 ingestemd met de Wet algemene bepalingen Burgerservicenummer (BSN). Met de goedkeuring is de weg vrijgemaakt voor de officiële introductie van het BSN dat in de plaats komt van het huidige sofi-nummer. Het BSN werd informeel al door diverse instanties vanaf 1 januari 2007 gebruikt. **Uitwisseling van informatie tussen overheid en particulieren, zoals zorgverzekeraars en zorgverleners wordt gemakkelijker door de invoering van dit unieke persoonsnummer.** Hierdoor zal de informatie-intensiteit verder toenemen.

--Het sofi-nummer is verleden tijd. Het sofi-nummer is sinds maandag 26 november 2007 geschiedenis. Ongemerkt zijn het afgelopen weekeinde alle sofi-nummers omgezet naar zogeheten burgerservicenummers (BSN). **Iedereen die zich na maandag inschrijft bij een gemeente krijgt automatisch een BSN, ook pasgeborenen.** Een mijlpaal op het gebied van nummeridentificatie. De toekomst zal leren wat de gevolgen hiervan zullen zijn.

--Nog steeds maken weinig burgers gebruik van hun recht om informatie zoals medische dossiers en andere bestanden op te vragen. De drempels blijken groot te zijn, maar er zijn bijvoorbeeld ook gemeentes die pas na aandringen van de burger een opgave verstrekken van informatie die is opgeslagen in de gemeentelijke basisadministratie. In zowel de Wet bescherming persoonsgegevens, de Wet op de gemeentelijke basisadministratie en andere wetten liggen nadrukkelijk verankerd uit de Grondwet voortvloeiende rechten zoals het inzage en correctierecht. De wet zegt dat bijvoorbeeld zorgverleners de informatie zo snel mogelijk moeten verstrekken. Een termijn van enige weken wordt als redelijk ervaren. Voor de gemaakte kopieën mag een redelijke vergoeding per pagina in rekening worden gebracht (rond 23 eurocent in 2007). Het zijn belangrijke rechten, gezien bijvoorbeeld het feit dat één op de vijf werkgevers online informatie zoekt over sollicitanten. Meer dan de helft geeft

aan dat **de gevonden informatie doorslaggevend** is om iemand wel of niet uit te nodigen voor een eerste gesprek.

--Het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP) luidde in augustus 2007 de noodklok vanwege de voorgenomen korting op haar budget voor de komende jaren. De voorzitter waarschuwde dat bescherming van de persoonlijke levenssfeer een 'illusie' dreigt te worden in Nederland' en dat 'ieder individu inmiddels in een glazen huis woont'. Door de bezuinigingen en het sterk toegenomen aantal verzoeken om voorlichting zal de advisering aan burgers, overheden en bedrijven sterk worden verminderd en meer nadruk worden gelegd op de toezichthoudende taak van het CBP.

--Het College bescherming persoonsgegevens (CBP) wijst in haar nieuwsbrief van 22 augustus 2007 op het feit dat het nieuwe akkoord over verstrekking passagiersgegevens aan VS een verslechtering is ten opzichte van vorige akkoorden. **De Europese privacytoezichthouders stellen in een Opinie dat het akkoord tussen de EU en de VS over de verstrekking van passagiersgegevens aan de VS onvoldoende waarborgen bevat ter bescherming van de rechten van burgers. Het niveau van bescherming is zelfs verzwakt ten opzichte van de vorige akkoorden. De toezichthouders erkennen de noodzaak van terrorismebestrijding, maar menen dat het fundamentele recht op privacy in het akkoord onvoldoende wordt gewaarborgd.**

--Foto en vingerafdruk bij vaststellen identiteit. **Het kabinet wil dat vaker gebruik wordt gemaakt van foto's en vingerafdrukken om de identiteit van verdachten en veroordeelden vast te stellen. Ook wordt de identificatieplicht uitgebreid.** Dat staat in een wetsvoorstel van minister Hirsch Ballin van Justitie. Volgens het wetsvoorstel worden direct bij de aanhouding van een verdachte digitaal vingerafdrukken en foto's vastgelegd. Dit gebeurt als een persoon wordt verdacht van een misdrijf waarvoor voorlopige hechtenis mogelijk is, maar ook als er twijfels zijn over zijn identiteit. Verder moet een verdachte of veroordeelde meewerken aan identiteitscontrole op verzoek van een rechter **of het hoofd van de (psychiatrische) inrichting** waar hij de straf of maatregel ondergaat. Ook krijgen verdachten en veroordeelden een persoonsnummer, het strafrechtsketennummer (SKN). Alle partijen uit de strafrechtsketen moeten dat nummer gebruiken. Het wetsvoorstel is voor advies aan de Raad van State gestuurd.

--Op de A28 wordt een proef gestart met **kentekenplaatherkenning**. Kentekens-lezende camera's zullen worden geïnstalleerd om criminelen op te sporen. Het past in het voorstel van politiechefs van enige tijd terug om 'virtuele stadswallen' rond onze steden te plaatsen.

Bronnen:

Staatscourant on line, vrijdag 29 juni 2007. 'EU-checklist voor privacybelangen'.

ANP en website Dagblad van het Noorden, 10 juli 2007. 'Politie mag breder in persoonsgegevens speuren'.

De Staatscourant, 10 juli 2007. 'Deal EU-VS over passagiersinfo schandalig'.

Nederlands Dagblad, 4 juli 2007. 'Gegevens religie worden vernietigd'.

NRC-online, 5 augustus 2007. 'D66 vindt VS-afluisterwet te ver gaan'.

www.cnn.com, 5 augustus 2007. 'U.S. congress approves spybill'.

Staatscourant, 8 augustus 2007. 'Amerikaanse spionage loopt spuigaten uit'.

www.nu.nl 'Nederlandse consument negatief over service'.

Nederlands Dagblad, 21 juni 2007. 'Als het alarm bij een gezin afgaat' en 'Dossier vernietigen als kind 18 wordt'.

Nederlands Dagblad, 4 juli 2007. 'Jeugdbeleid minister Rouvoet gaat te ver'.

www.nu.nl '(toezichthouder)CBP bezorgd over patiëntengegevens'.

Actualiteitenrubriek Netwerk, 20 juli 2007. 'Wat weet Google?'.

Persbericht van het CBP van 24 juli 2007. 'Europese privacyhouders doen onderzoek naar zoekmachines'

De Telegraaf, 7 juli 2007. 'Mol bij de nationale recherche. 'Makelaar in politie-informatie' stond in contact met de onderwereld'.

De Staatscourant 10 juli 2007. 'Eerste Kamer ziet het wel zitten met nieuw sofinummer'.

Website van het ministerie van BZK, 11 juli 2007. 'Eerste Kamer stemt in met Wet algemene bepalingen Burgerservicenummer'.

De Staatscourant 10 juli 2007. 'Eerste Kamer ziet het wel zitten met nieuw sofi-nummer'.

De Telegraaf, 26 november 2007. 'Het Sofi-nummer is niet meer'.

Website van het ministerie van BZK, 11 juli 2007. 'Eerste Kamer stemt in met Wet algemene bepalingen Burgerservicenummer'.

Contact, uitgave van de Vereniging Spierziekten Nederland (VSN), augustus 2007. 'Drempels bij opvragen medisch dossier'.

Persbericht CBP van 9 augustus 2007 'Handhaving vereist middelen'.

Staatscourant, 9 augustus 2007 'Recht op privacy dreigt illusie te worden'

http://www.cbpweb.nl/documenten/med_20070821_wp29_pnr.shtml

Nieuwsbericht Ministerie van Justitie, 23 november 2007.

Hoogeveensche Courant, 26 november 2007. 'Proef op A28 met opsporing criminelen via kenteken'.

De Telegraaf, 1 december 2007. 'Big brother is watching'.

Brief aan de Postbank met een klacht over de wijze waarop deze bank digitaal bankieren stimuleert, zonder te wijzen op de veiligheidsrisico's.

J. Spaans
Hoogeveen
www.jaapspaans.nl

Aan: Postbank
t.a.v. Directie
Postbus 99960
8900 GA Leeuwarden

Onderwerp: klacht n.a.v. uw brief
over beleid overschrijvingskaarten

Hoogeveen, 20 augustus 2007

Geachte heer/drs V.P. van den Boogert,

Op 18 augustus ontving ik een namens u ondertekende brief gedateerd 17 augustus 2007, waarin u nieuw beleid aankondigt m.b.t. gebruik van overschrijvingskaarten. De kosten voor een nieuw boekje bedragen € 5,-. Bij dit nieuwe beleid wordt onderscheid gemaakt tussen rekeninghouders o.a. op grond van leeftijd. U geeft in de brief aan dat nieuwe overschrijvingsboekjes **gratis** zijn voor bepaalde rekeninghouders, waaronder degenen die een woonadres in Nederland hebben en geboren zijn voor 1 januari 1941.

Ik beklaag mij bij deze over het feit dat uw brief 'uitademt' dat de Postbank de traditionele wijze van financiële transacties, bijvoorbeeld via een overschrijving, wil ontmoedigen en het regelen van bankzaken via Internet wil stimuleren. Daarbij worden, onterecht, ook leeftijdsriteria betrokken. De banken hanteren een beleid waarbij in een geleidelijk proces de keuzevrijheid van hun cliënten wordt aangetast.

Er is nog een reden dat ik mij over de aangekondigde werkwijze beklaag. De burger wordt op dit moment overspoeld met problemen in de financiële sector, zoals overname bij banken, veiligheidsrisico's bij internetbankieren enz. Alleen al de afgelopen week werd tenminste viermaal in de massamedia aandacht besteed aan de risico's verbonden aan internet- en digitaal bankieren (skimmen, phishing, malware, kopiëren van pinpassen enz. zie *). Ook de Postbank heeft regelmatig te maken met phishing (hengelen naar gegevens van rekeninghouders) en wordt bij herhaling getroffen door computerstoringen. **In een dergelijk onrustig maatschappelijk klimaat zou juist enige terughoudendheid in het opdringen van nieuw (digitaal) beleid aan cliënten en ontmoediging van traditionele wijzen van bankieren, gepast zijn.** Digitaal bankieren is kennelijk minder veilig en probleemloos dan door de banken wordt gepretendeerd en het zou van objectiviteit en evenwichtigheid getuigen, indien u uw cliënten in correspondentie ook daarop zou attenderen.

In afwachting van uw reactie verblijf ik,

Hoogachtend,

J. Spaans
Hoogeveen

- Dagblad van het Noorden, 16/8/07: 'Rekeningen ABN Amro geplunderd'.
- Hoogeveensche Courant, 15/6/07 'Overheid waarschuwt tegen phishing op internet' en 'Postbankklanten weer getroffen door storing'.
- De Telegraaf, 30/6/07. 'Mijnpostbank.nl hapert opnieuw'.

De Postbank nam nimmer de moeite deze klant en rekeninghouder te antwoorden.

Ingezonden brief in het Nederlands Dagblad van 17/9/07 n.a.v. artikel over gewroet in het verleden van Wereldbanktopman Wijffels.

‘Herman Wijffels, ex-topman van de Rabobank en formateur van het huidige kabinet, toonde zich in het ND van 13/9 geschokt over het feit dat er tijdens zijn werk voor de Wereldbank uitgebreid in zijn verleden is gewroet. Het ging om informatie over bankrekeningen en mogelijke buitenechtelijke relaties. Triest genoeg kan het verhelderend zijn als ook een bekende persoon als Wijffels eens ondervindt, wat een inbreuk op iemands persoonlijke levenssfeer in de praktijk betekent. Vanuit mijn christelijke levensbeschouwing houd ik mij al vele jaren bezig met onderwerpen als persoonsregistratie, identificatie en misbruik van informatie. Tijdens lezingen hoor ik regelmatig de clichéopmerking, dat wie niets te verbergen heeft ook niet hoeft te vrezen voor de privacy. De ervaring van Wijffels weerlegt dat en toont weer eens aan dat mensen wel degelijk reden hebben om bezorgd te zijn over hun privacy. Vaak ontstaat dat inzicht pas na een persoonlijke vervelende ervaring, zoals bij Wijffels. Ik hoop dat het een waarschuwing is, in een tijd dat er in veel maatschappelijke sectoren elektronische dossiers worden ingevoerd. Hoe is het gesteld met de deskundigheid van degenen die belangrijke informatie analyseren en invoeren in een elektronisch dossier? Hoe zijn de systemen beveiligd, wie hebben er toegang tot de opgeslagen informatie en hoe lang blijft informatie in een dossier opgeslagen? Ik doel niet alleen op de situatie bij overheden en het bedrijfsleven. Ook kerken dienen zich ervan bewust te zijn dat vaak gevoelige informatie ligt opgeslagen in dossiers, bijvoorbeeld over pastorale kwesties’.

Bronnen

Nederlands Dagblad, 13 september 2007. ‘Wijffels: er is in mijn verleden gewroet’.

Ethiek/excessen

--Het NOS-journaal onthulde op 20 augustus 2007 het bestaan van het Rapport Nationale Veiligheid. Het rapport was opgevraagd op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (WOB). Vierhonderd ambtenaren van alle ministeries voerden in 2006 een kritisch onderzoek uit naar ‘knelpunten’ en ‘blinde vlekken’ die van grote invloed kunnen zijn op het functioneren van de samenleving. Als belangrijk risico kwam onder andere naar voren de grote afhankelijkheid in onze samenleving van computertechnologie en de kwetsbaarheid die dat oplevert. **Computerstoringen, cybercriminaliteit en cybercrime kan ontwrichting van de samenleving tot gevolg hebben en leiden tot ‘digitale verlamming’.**

--In de zomer van 2007 werden diverse **cyberaanvallen** uitgevoerd. In mijn boek ‘Biometrische Identificatie. Digitaal brandmerk?’ uit 2001 beschreef ik al dat cyberaanvallen in de toekomst kunnen worden gebruikt om de vitale burgerlijke en militaire infrastructuur van landen lam te leggen. The Times publiceerde op 8 september 2007 een artikel over een cyberaanval van China op de VS.

--In eigen land werd een organisatie opgericht die zich gaat richten op de gevolgen van een snel groeiend fenomeen, cybercrime. In oktober 2007 richtte de EU een agentschap op om cybercrime tegen te gaan. Steeds vaker gebruiken criminelen high-tech apparatuur om delicten te plegen. Zo werden militaire warmtesensoren gebruikt om in huiskamers te gluren. We zijn getuige van een proces waarop ik in het verleden al vaker op attendeerde. De overheid wordt geconfronteerd met zware criminaliteit, identiteitsfraude en terrorisme en als reactie daarop zien we toenemend repressief optreden. Een spiraal die zal leiden tot meer machtsconcentratie en verdere druk op belangrijke burgerrechten.

--Ambtenaren van het Ministerie van Sociale Zaken spioneerden in computers van het persbureau GPD teneinde inzicht te krijgen in publicaties van deze organisatie. Het veroorzaakte veel commotie in journalistiek Nederland en leidde tot kamervragen over de persvrijheid. Het onderwerp raakte ook opvallend snel in de vergetelheid. In strafrechtelijke termen was hier sprake van 'computervredebreuk'. Het voorval maakt nog eens duidelijk dat computersystemen ons kwetsbaar maken en dat er in veel maatschappelijke sectoren sprake is van misbruik van informatie, cybercrime en andere excessen.

Bronnen:

Rapport Nationale Veiligheid bestaande uit diverse deelrapporten zoals het 'rapport digitale verlamming'.

De Staatscourant, 21 augustus 2007. 'Nederland niet goed voorbereid op rampen'.

The Times, 13 september 2007. 'China's cyberarmy is preparing to march on America, says Pentagon.'

De Telegraaf, 4 september 2007. 'Computer Pentagon doelwit Chinese hackers'.

www.nu.nl, 13 september 2007.

Trouw on line, 13 september 2007. 'Wijffels geschokt door onderzoek naar privé-leven'.

Criminelen kraken on-line bankrekeningen. Internetbankieren magneet voor criminelen'. Elsevier3/11/07.

Telecomsector slaat alarm. Steeds vaker vragen politie en inlichtingendiensten bel-en internetgegevens op. VrijNederland, 10/11/07.

Nederlands Dagblad, 5/11/07. 'Woede over 'spionage' ambtenaren bij kranten'.

De Telegraaf, 24 november 2007. 'Hightech-inbreker rukt op'.